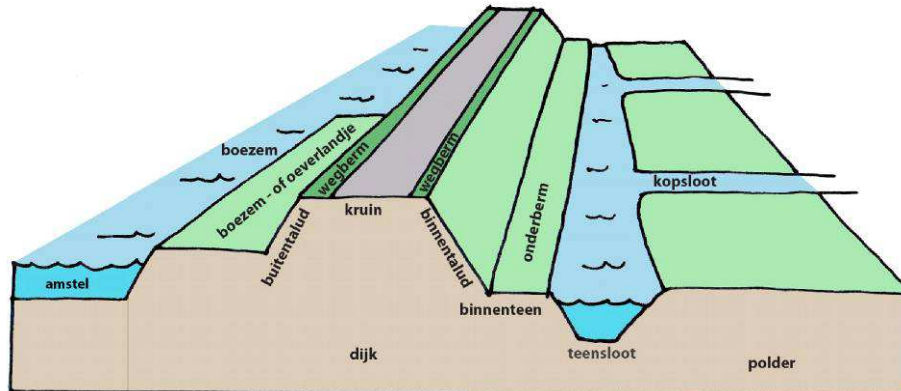

Bijlage A Algemene begrippenlijst

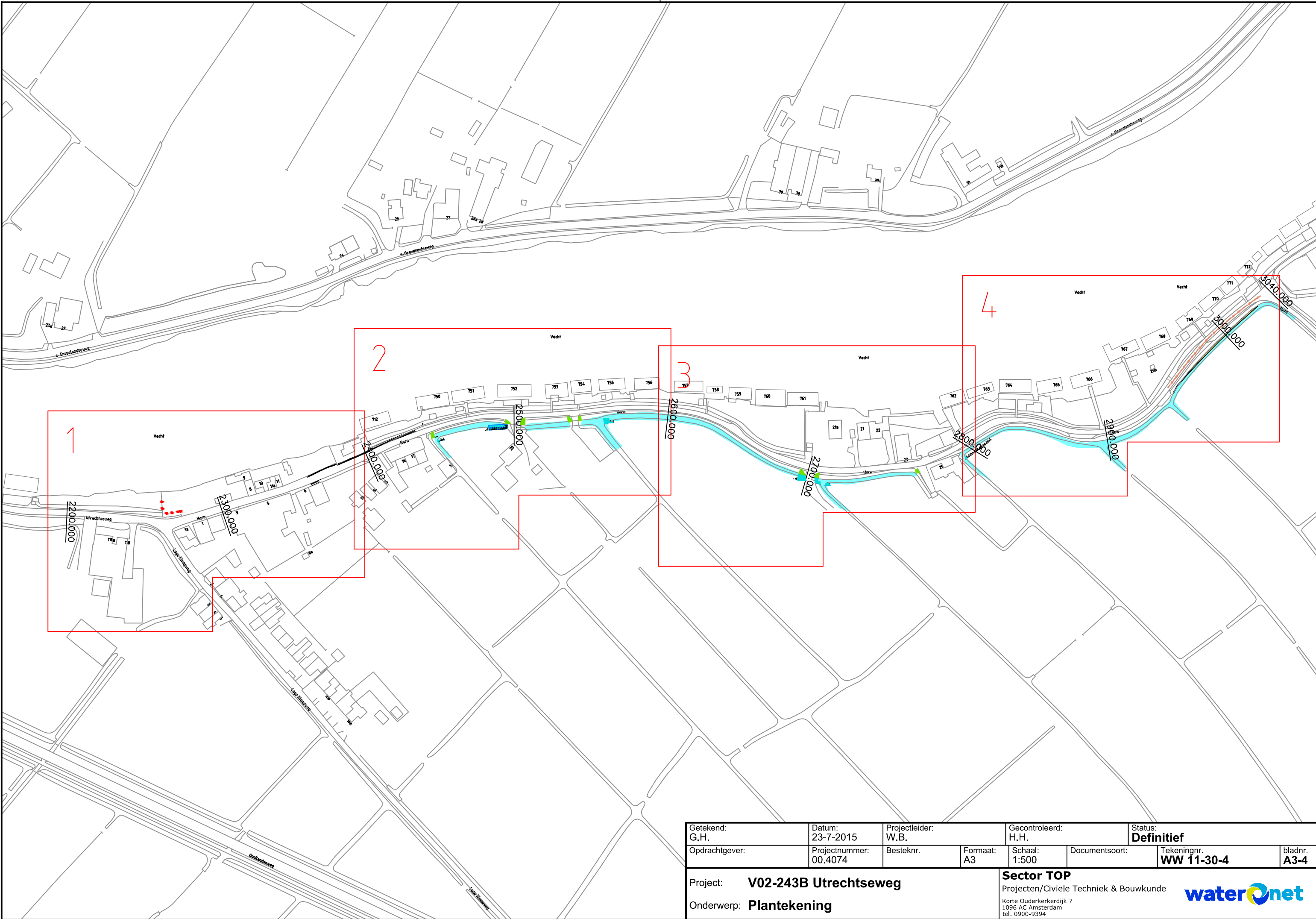
Aanleghoogte	<i>Kruinhoogte</i> van de dijk onmiddellijk na het gereedkomen ervan.
B.W.O.	Bescherming Waterstaatswerken in Oorlogstijd.
B.W.O. - Kering	Kunstwerk ten behoeve van <i>compartimentering</i> van de watergangen bij calamiteiten.
Beheer	Het geheel van activiteiten dat noodzakelijk is om te waarborgen dat de functies van de <i>waterkering</i> blijven voldoen aan de daarvoor vastgestelde eisen en normen.
Beheergebied	In de <i>legger</i> gespecificeerd areaal, dat als waterkering wordt aangemerkt en door de waterkeringbeheerder wordt beheerd.
Berm	Naast of tegen de dijk aangebrachte grond om de dijk te ondersteunen.
Beschoeiing	Constructie van hout, beton, kunststof of staal die een oever van bijvoorbeeld een sloot of waterkant beschermt tegen afkalven.
Binnendijks	De bewoonde zijde of polderzijde van de dijk
Binnenkruin	De rand waar de kruin overgaat in het <i>binnentalud</i>
Binnentalud	Het schuin aflopende deel aan de landzijde van de dijk. Zie afbeelding
Boezem	Het geheel van (van nature stilstaande) met elkaar verbonden watergangen die van het buitenwater zijn afgesloten, waarop water uit laag gelegen polders wordt uitgeslagen en/of waaruit water op laag gelegen polders wordt afgelaten en van waaruit het water kan worden uitgeslagen of geloosd naar het buitenwater.
Boezemland	Direct op de boezem afwaterend gebied.
Boezempeil	Waterstand in boezem.
Boezemwaterkering	Een langs een boezem gelegen grondlichaam, dat enerzijds de lager gelegen poldergebieden beschermt tegen hoger liggend boezemwater en anderzijds de boezem in stand houdt
Buitendijks	De kerende of de waterzijde van de dijk

Buitengewoon onderhoud	Ook vaak 'groot' onderhoud genoemd: onderhoudswerkzaamheden van constructieve aard, zoals vervanging en reconstructie en voor waterkeringen ook ophoging en herstel van door verzakking ontstane scheuren en gaten.
Buitentalud	Hellend vlak van het <i>dijk</i> lichaam aan de kerende zijde.
Compenserende maatregel	Maatregel die gericht is op het vervangen van waarden die verloren gaan.
Damwand	Grondkerende constructie, die bestaat uit een verticaal in de grond geplaatste wand.
Dijk	Waterkerend grondlichaam.
Erosie	Afslijting door de invloed van het water op het dijklichaam.
Fauna	Dieren
Flora	Planten
Flora- en Faunawet	Nederlandse wet met als doel de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten.
Gemaal	Een inrichting om water van een lager naar een hoger niveau te brengen.
Gevolgschade	Effecten die een overstroming teweegbrengt, zoals slachtoffers, materiële schade, sociale ontwrichting, effecten op gezondheid en welbevinden, of effecten op natuur, landschap, cultuurhistorie en architectuur.
Gewoon onderhoud	Ingrepen zoals maaien, schonen, baggeren, snoeien, materiaal en vuil verwijderen en reparaties van schade veroorzaakt door bijvoorbeeld dieren en mensen.
Grondwaterstand / grondwaterpeil	De hoogte van het grondwater ten opzichte van een referentieniveau, bijvoorbeeld NAP.
Inspraak	Het betrekken van burgers bij het voorbereiden, vormen of uitvoeren van beleid van de overheid.
Kade	Dijk die minder dan 2 meter boven het omringende maaiveld uitkomt.
Keur	Verordening van het waterschap, waarin gebods- en verbodsbepalingen zijn opgenomen en waarvan de naleving door sancties kan worden afgedwongen.
Kruin	Het bovenste gedeelte van een dijk. Zie afbeelding
Kruinhoogte	Niveau of hoogte van de waterkering.
Kunstwerk	Door de mens gemaakt bouwkundig object, zoals een sluis.
Kwel	Uittreden van grondwater onder invloed van een waterstandsverschil.
Kwelscherm	Een kwelscherm is een kunstmatige maatregel om kwelwater tegen te houden. Een kwelscherm wordt meestal in of bij een dijk aangelegd.
Legger	Een register of administratiesysteem waar het waterschap de afmetingen en begrenzingen van al haar waterkeringen en watergangen in bijhoudt.

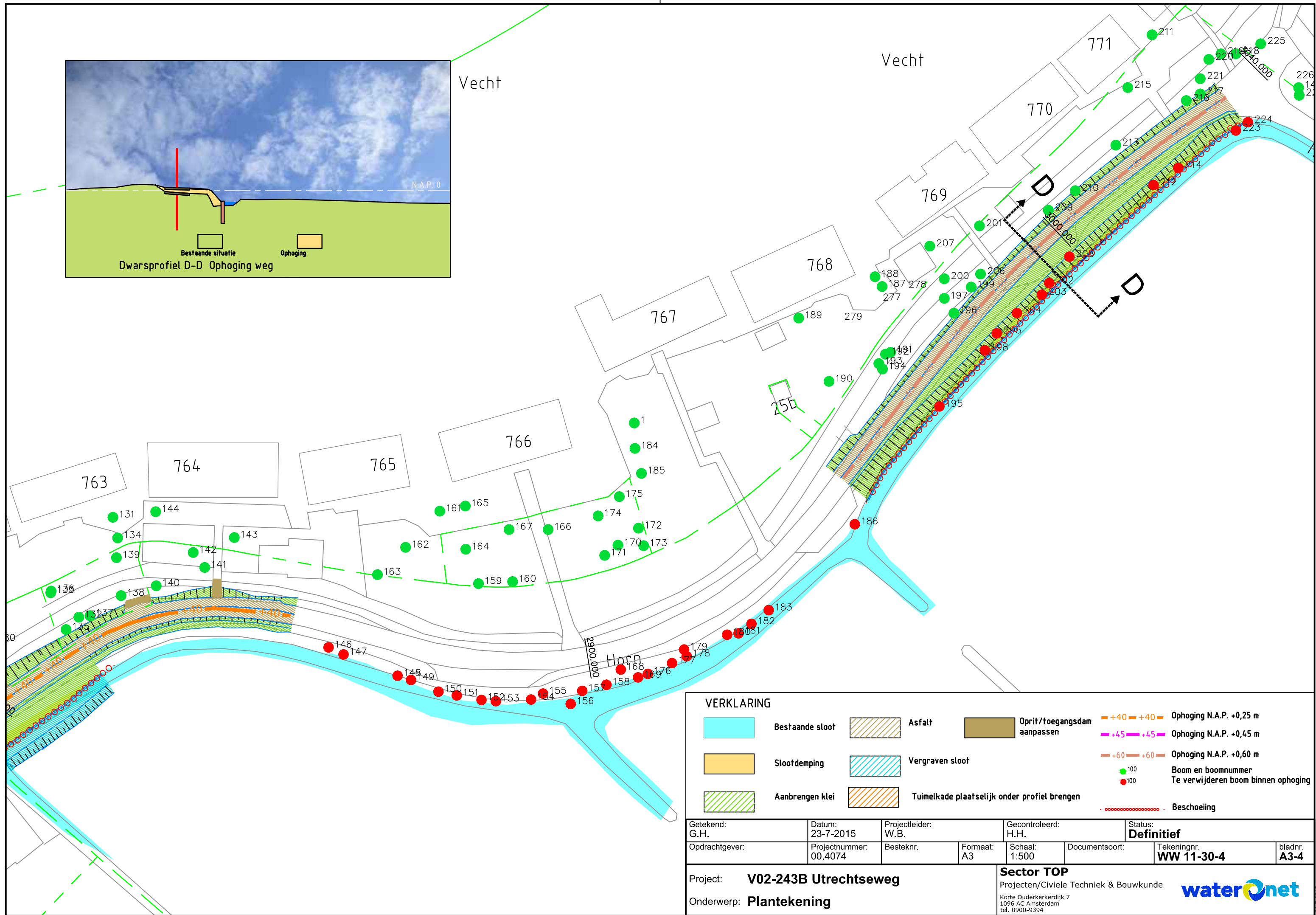
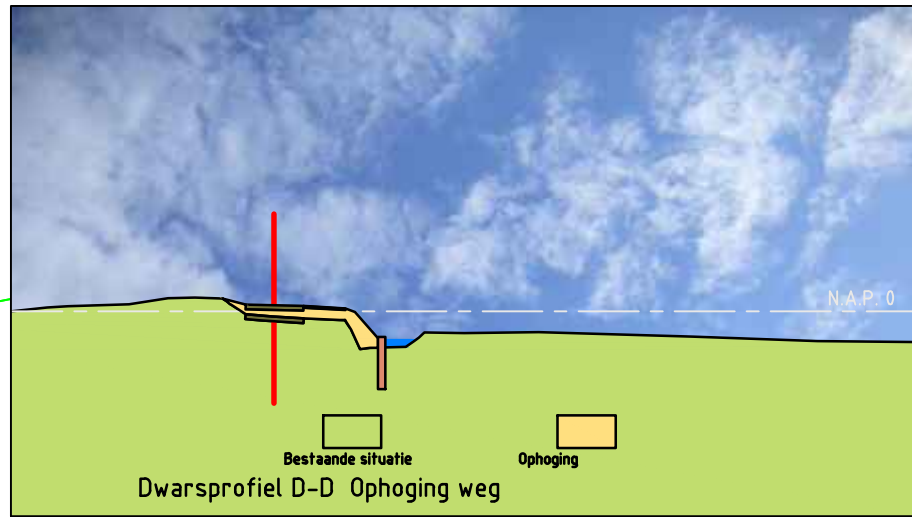
Leggerprofiel	Het voor de kering van water benodigde (theoretische) profiel van een waterkering, waarbinnen zich geen waterkeringvreedende elementen mogen bevinden.
LNCA-Waarden	De waarden van landschap, natuur, cultuur, archeologie zoals die worden meegewogen bij dijkverbetering.
Maaiveld	Hoogte van het grondoppervlak, meestal aangegeven ten opzichte van NAP.
Maatgevend boezempeil	Maatgevend boezempeil Afgesproken maximale waterstand van de boezem.
Maatgevende waterstand (of waterpeil)	Hoogwaterstand die gemiddeld slechts één keer in een lange periode mag worden overschreden, bijvoorbeeld eens in de honderd jaar.
m.e.r.	Milieueffectrapportage
m.e.r.-beoordeling	Een m.e.r.-beoordeling is een toets van het bevoegd gezag om te bepalen of er bij een voorgenomen activiteit, zoals bij deze dijkverbetering, mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden.
Mitigerende maatregel	Verzachtende, effectbeperkende maatregel.
NAP	Normaal Amsterdams Peil, het nulpunt van hoogtemetingen in Nederland.
Onderhoud	Het in stand houden van waterkeringen in overeenstemming met de oorspronkelijke of in de legger bepaalde richting, vorm, afmeting en constructie en het vrijhouden daarvan van vuil en overmatige plantengroei. Zie ook <i>buitengewoon</i> en <i>gewoon onderhoud</i> .
Overhoogte	Extra hoogte van een waterkering boven de maatgevende hoogwaterstand, in verband met bodemdaling of zeespiegelstijging in de toekomst.
Parallele dijk	Gedeeltelijke verhoging / versterking op een bestaand <i>dijklichaam</i> .
Planperiode	periode dat het ontwerp van de dijkverbetering voldoet aan de gestelde veiligheidseisen.
Polder	Op de boezem uitslaand of lozend gebied met geregelde waterstand.
Profiel van vrije Ruimte	De ruimte die naar het oordeel van het waterschap nodig is om zowel <i>gewoon</i> als <i>buitengewoon onderhoud</i> uit te kunnen voeren en om in de toekomst vereiste versterkingen van de <i>waterkering</i> uit te kunnen voeren.
Regionale waterkeringen	Niet-primaire <i>waterkering</i> . Door Gedeputeerde Staten wordt vastgesteld welke niet-primaire waterkeringen worden aangemerkt als regionale kering en aan welke criteria de regionale keringen dienen te voldoen.
Secundaire Waterkering	Waterkering van regionaal belang die beschermt tegen binnenwater.
Sluis	Een kunstwerk gelegen in een <i>waterkering</i> en in de eerste plaats bedoeld om water te keren. In de tweede plaats dient een sluis om water of schepen door te laten.

Stortsteen	Breuksteen op het <i>buitentalud</i> aangebracht ter bescherming van de oever.
Talud	Hellend vlak van een dijklichaam. Een talud met helling 1:2 wil zeggen dat een (verticaal) hoogteverschil van 1 meter gelijkmatig over 2 meter (horizontaal) afloopt. Een taludhelling van 1:2 staat gelijk aan een helling van 26 graden ten opzichte van een horizontale vlak. Een taludhelling van 1:3, 1:6 en 1:10 staat respectievelijk gelijk aan 18 graden, 10 graden en 6 graden ten opzichte van een horizontaal vlak.
	
Teen	De lijn die overeenkomt met de snijlijn van het waterkeringstalud met het horizontaal gelegen maaiveld dan wel met de bodem van het aangrenzende water.
Teensloot / Kwelsloot	Sloot aan de landzijde van de dijk die tot doel heeft kwelwater op te vangen en af te voeren. Zie afbeelding.
Variantennota	Nota die de effecten van dijkverbeteringsvarianten beschrijft en beoordeelt en een voorkeursalternatief aangeeft. Dit voorkeursalternatief is uitgewerkt in dit ontwerp-dijkverbeteringsplan.
Veendijk	Op veen gefundeerde en uit veen opgebouwde dijk.
Waakhoogte	De minimale hoogte waaraan de dijk volgens de normen moet voldoen (ten opzichte van NAP)
Waterhuishouding	Natuurlijke of kunstmatige wijze waarop het aan- en afvoer van water in een gebied verloopt.
Waterkerende constructie	Constructie die onderdeel uitmaakt van een <i>waterkering</i> of de waterkering vervangt.
Waterkering	Kunstmatige hoogten en die (gedeelten van) natuurlijke hoogten of hooggelegen gronden, met inbegrip van daarin of daaraan aangebrachte werken, die een waterkerende of mede een waterkerende functie hebben.
Verkeersbesluit	Besluit van een wegbeheerder om een bepaald verkeerstekken te plaatsen, te wijzigen of in te trekken of een bepaalde fysieke maatregel te treffen.
Waterschap	Overheidsinstantie die de waterhuishouding regelt in een bepaalde regio in Nederland, bijvoorbeeld een stroomgebied of afwateringsgebied.
Waterbeheerplan	Wettelijk verplicht plan dat waterschappen eens in de zes jaar opstellen en waarin ze beschrijven hoe ze zorgen voor schoon water op het juiste peil en droge voeten in hun beheergebied.
Wegbeheerder	Overheidsinstelling die openbare wegen beheert.
Windworp	Omwaaien van een boom, waarbij er een gat in de dijk ontstaat
Zetting	Verticale vervorming van grondlagen, hoofdzakelijk als gevolg van bovenbelasting, de eigen massa en/of het uittreden van water.
Zienswijze	Formele reactie van een belanghebbende op een ontwerp-dijkverbeteringsplan.

Bijlage B Plantekeningen

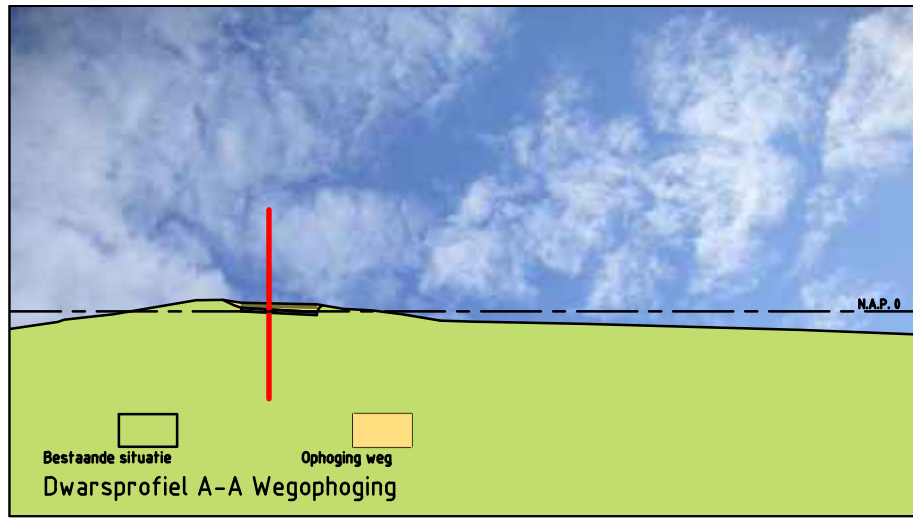

Getekend: G.H.	Datum: 23-7-2015	Projectleider: W.B.	Gecontroleerd: H.H.	Status: Definitief
Opdrachtgever:	Projectnummer: 00.4074	Besteknr.	Formaat: A3	Schaal: 1:500
Project: V02-243B Utrechtseweg			Sector TOP	
Onderwerp: Plantekening			Projecten/Civiele Techniek & Bouwkunde	
			Tekeningnr. WW 11-30-4	
			bladnr. A3-4	
			Korte Ouderkerkdijk 7 1096 AC Amsterdam tel. 0900-9394	

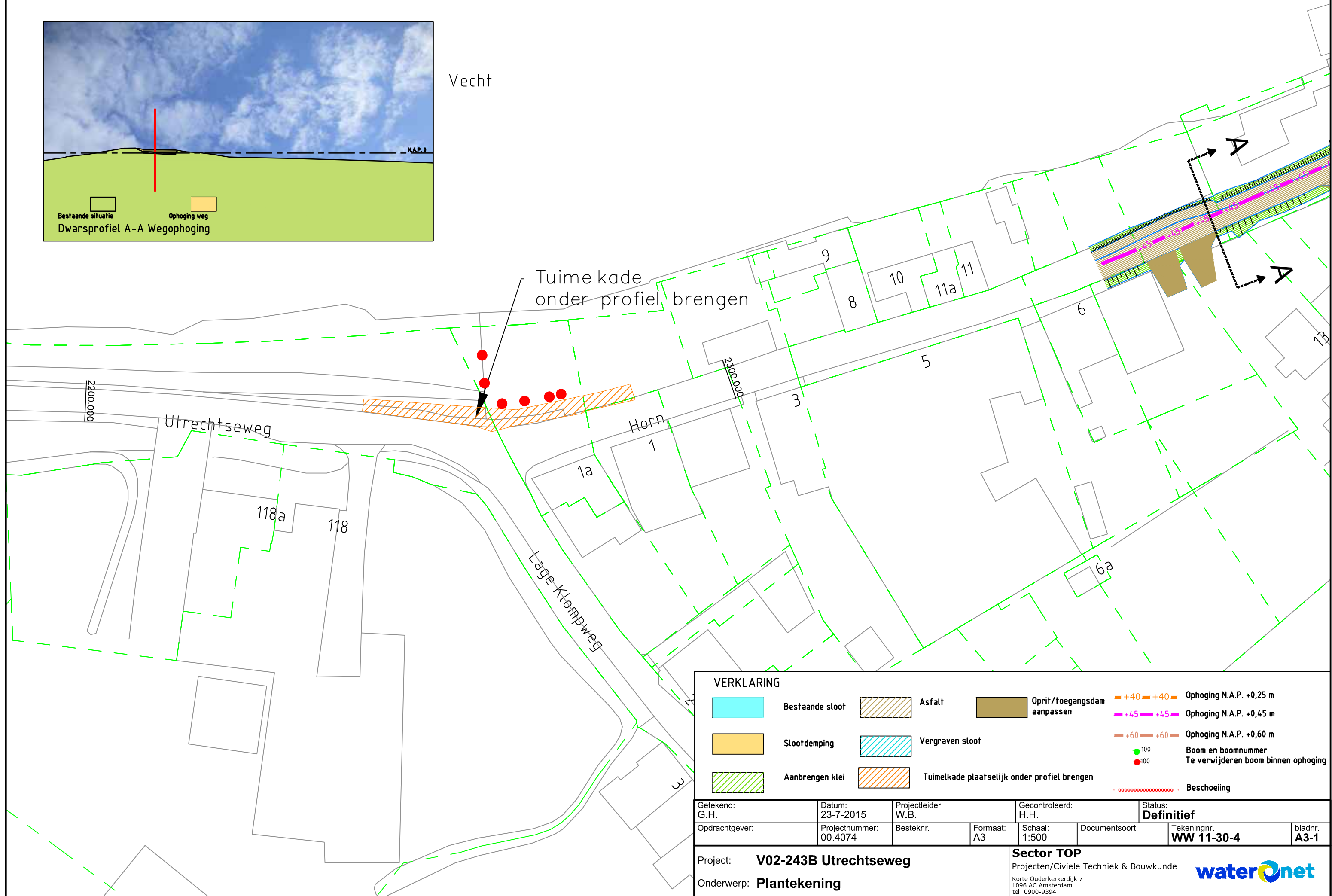

VERKLARING			
	Bestaande sloot		Asfalt
	Slootdemping		Vergraven sloot
	Aanbrengen klei		Tuimelkade plaatselijk onder profiel brengen
	Oprit/toegangsdam aanpassen		Ophoging N.A.P. +0,25 m
			Ophoging N.A.P. +0,45 m
			Ophoging N.A.P. +0,60 m
	100		100
			Boom en boomnummer Te verwijderen boom binnen ophoging
			Beschoeiing

Getekend: G.H.	Datum: 23-7-2015	Projectleider: W.B.	Gecontroleerd: H.H.	Status: Definitief
Opdrachtgever:	Projectnummer: 00.4074	Besteknr.	Formaat: A3	Schaal: 1:500
			Documentsoort:	Tekeningnr. WW 11-30-4
Project: V02-243B Utrechtseweg			Sector TOP	
Onderwerp: Plantekening			Projecten/Civiele Techniek & Bouwkunde	
			Korte Ouderkerkerdijk 7 1096 AC Amsterdam tel. 0900-9394	

Vecht

Tuimelkade onder profiel brengen

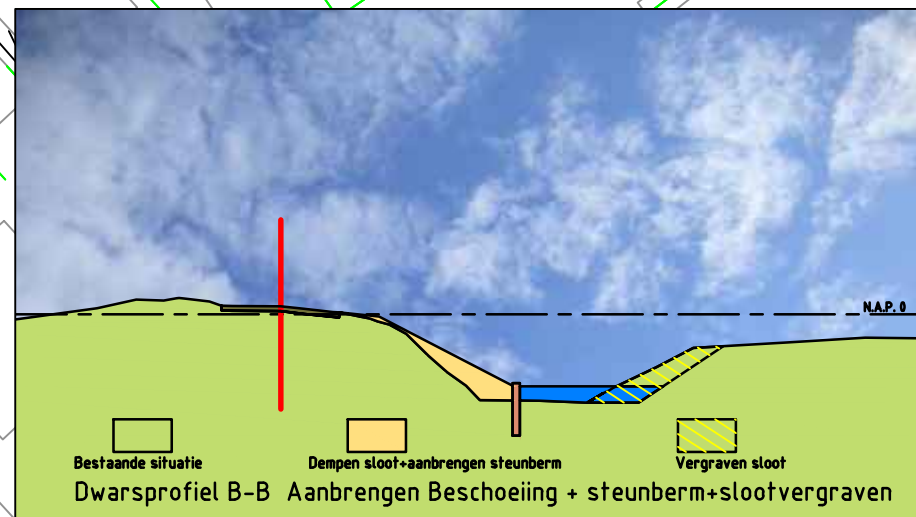
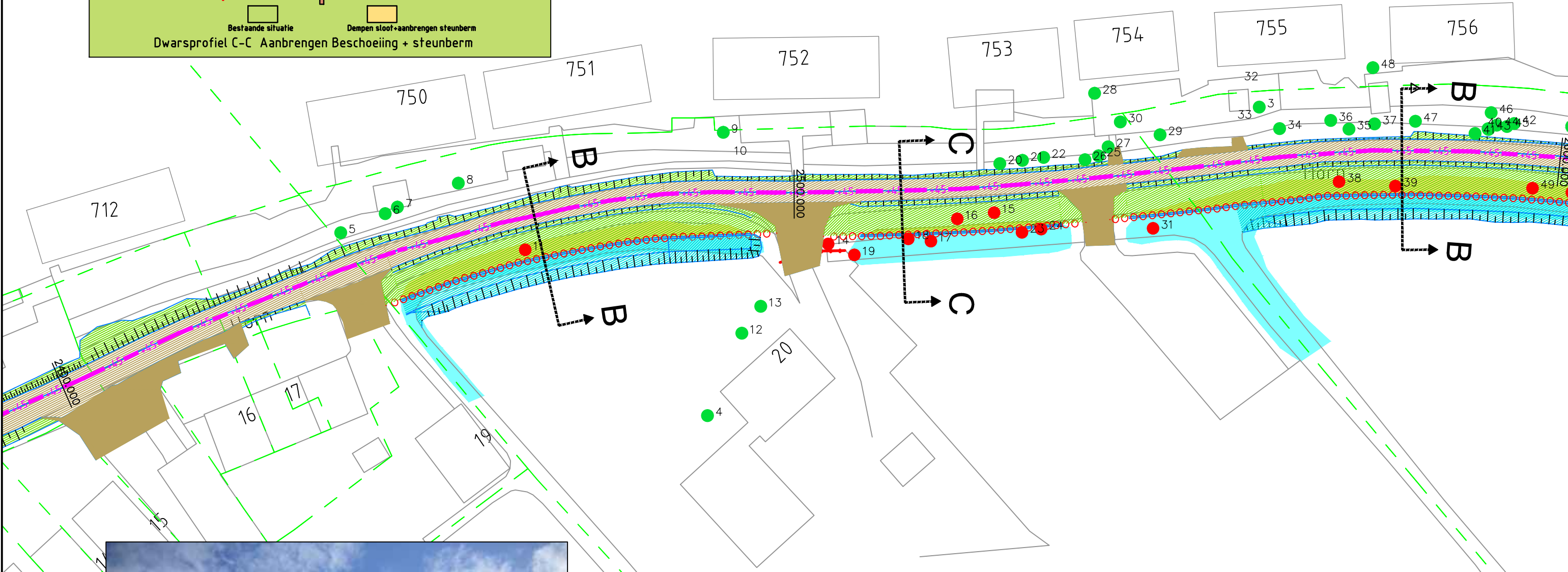
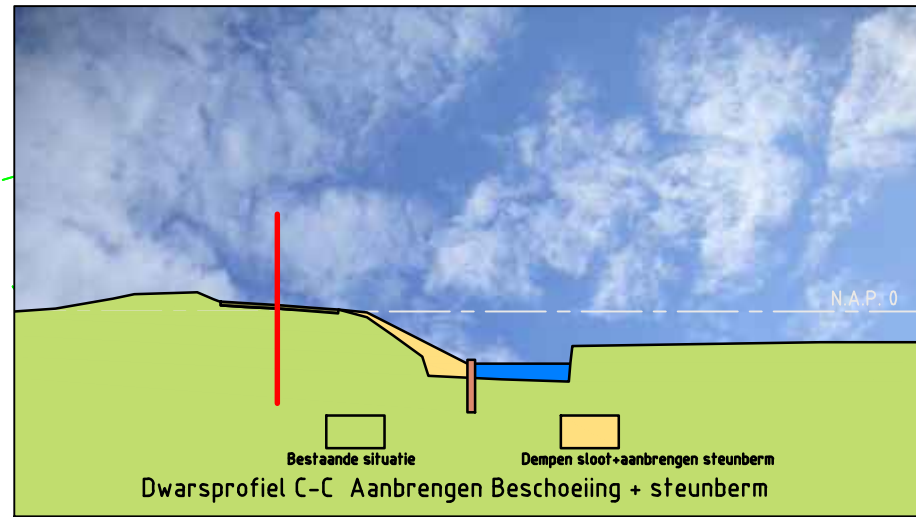
VERKLARING

	Bestaande sloot		Asfalt		Oprit/toegangsdam aanpassen		+40	Ophoging N.A.P. +0,25 m
	Slootdemping		Vergraven sloot		+45	Ophoging N.A.P. +0,45 m		Ophoging N.A.P. +0,60 m
	Aanbrengen klei		Tuimelkade plaatselijk onder profiel brengen		100	Boom en boomnummer		Te verwijderen boom binnen ophoging
					100	Beschoeiing		

Getekend: G.H.	Datum: 23-7-2015	Projectleider: W.B.	Gecontroleerd: H.H.	Status: Definitief
Opdrachtgever:	Projectnummer: 00.4074	Besteknr.	Formaat: A3	Schaal: 1:500
			Documentsoort:	Tekeningnr. WW 11-30-4
				bladnr. A3-1

Project: **V02-243B Utrechtseweg**
 Onderwerp: **Plantekening**
 Sector TOP
 Projecten/Civiele Techniek & Bouwkunde
 Korte Ouderkerkdijk 7
 1096 AC Amsterdam
 tel. 0900-9394

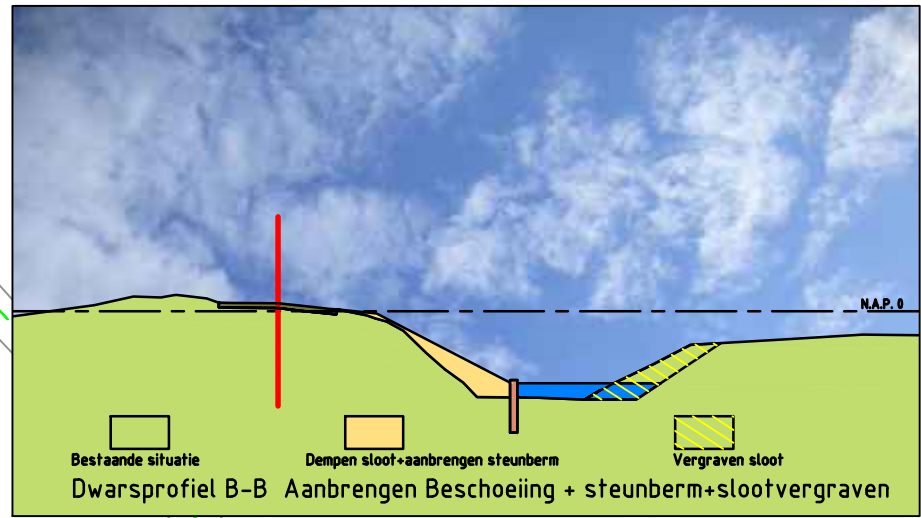
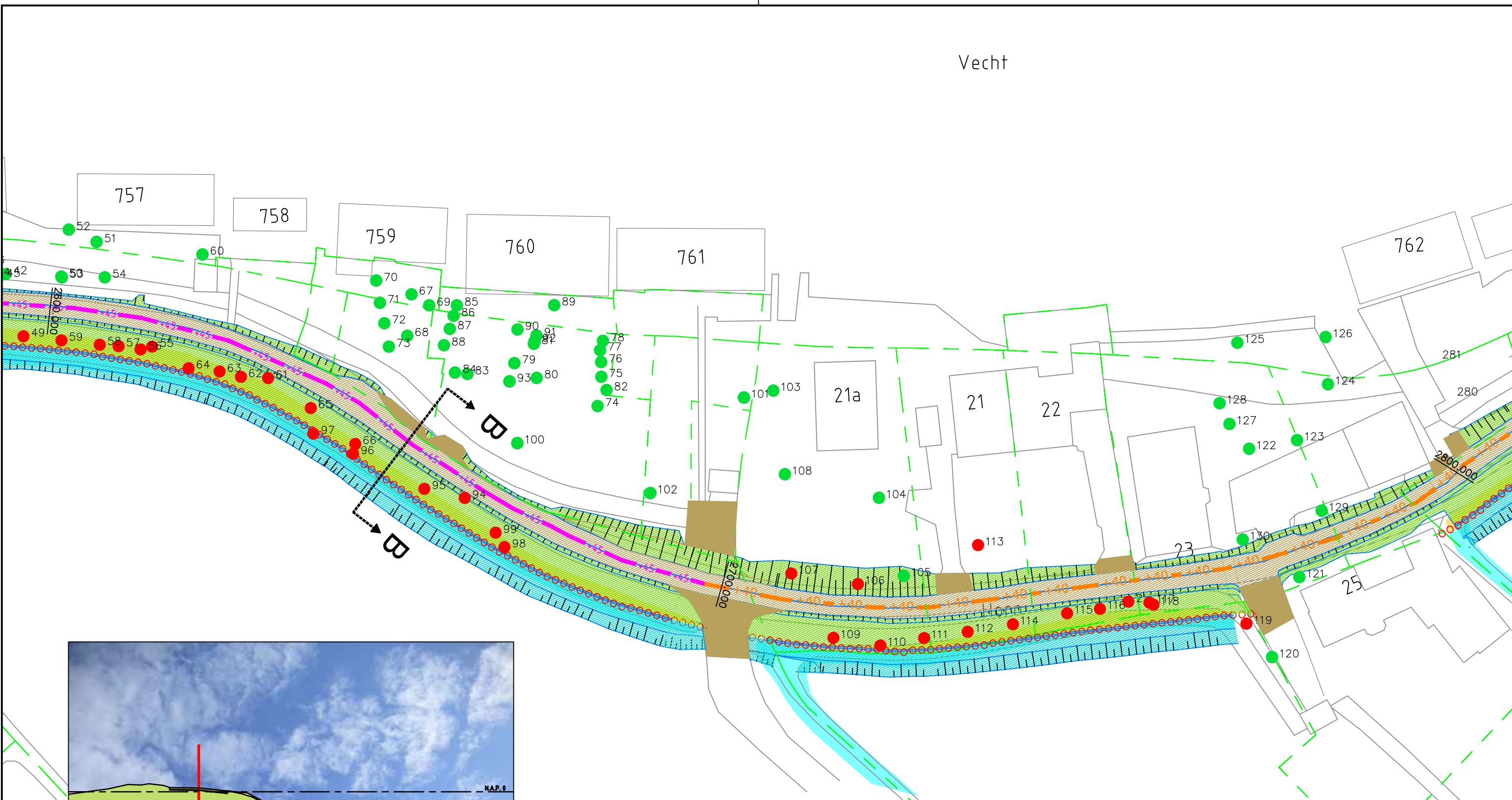
Vecht

VERKLARING

Bestaande sloot	Asphalt	Oprit/toegangsdam aanpassen	+40 +40 Ophoging N.A.P. +0,25 m
Slootdemping	Vergraven sloot		+45 +45 Ophoging N.A.P. +0,45 m
Aanbrengen klei	Tuimelkade plaatselijk onder profiel brengen		+60 +60 Ophoging N.A.P. +0,60 m
			100 Boom en boomnummer
			100 Te verwijderen boom binnen ophoging
			Beschoeiing

Getekend: G.H.	Datum: 23-7-2015	Projectleider: W.B.	Gecontroleerd: H.H.	Status: Definitief
Opdrachtgever:	Projectnummer: 00.4074	Besteknr.	Formaat: A3	Schaal: 1:500
Project: V02-243B Utrechtseweg			Sector TOP	
Onderwerp: Plantekening			Projecten/Civiele Techniek & Bouwkunde	
			Korte Ouderkerkdijk 7 1096 AC Amsterdam tel. 0900-9394	
			Tekeningnr. WW 11-30-4	
			bladnr. A3-2	

VERKLARING

Bestaande sloot	Asphalt	Oprit/toegangsdam aanpassen	+40 +40 Ophoging N.A.P. +0,25 m
Slootdemping	Vergraven sloot		+45 +45 Ophoging N.A.P. +0,45 m
Aanbrengen klei	Tuimelkade plaatselijk onder profiel brengen		+60 +60 Ophoging N.A.P. +0,60 m
			100 Boom en boomnummer
			100 Te verwijderen boom binnen ophoging
			Beschoeiing

Getekend: G.H.	Datum: 23-7-2015	Projectleider: W.B.	Gecontroleerd: H.H.	Status: Definitief
Opdrachtgever:	Projectnummer: 00.4074	Besteknr.	Formaat: A3	Schaal: 1:500
Project: V02-243B Utrechtseweg			Sector TOP	Tekeningnr. WW 11-30-4
Onderwerp: Plantekening			Projecten/Civiele Techniek & Bouwkunde	bladnr. A3-3

Bijlage C Richtlijnen Medegebruik

Richtlijnen Medegebruik

Het uitvoeren van werkzaamheden op gronden in eigendom van derden bij de verbetering van waterkeringen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Doelstelling	2
2	Relevante wet- en regelgeving	3
2.1	De Waterwet.....	3
2.1.1	Het beperken van nadelige gevolgen (art 5.4 Waterwet)	3
2.1.2	Schadevergoeding (art. 7.14 Waterwet).....	3
2.1.3	Gedoogplichten	4
2.2	Regelgeving en beleid AGV voor het watersysteem	6
2.2.1	De Keur	6
2.2.2	Beleidsuitgangspunten Onroerende Zaken AGV	6
3	Praktijkrichtlijnen	7
3.1	Sloten	7
3.2	Bruggen, dammen, inlaten en stuwen	8
3.3	Uitkomende grond	8
3.4	Hekwerken, afrasteringen, steigers, vlonders en andere zaken.....	8
3.5	Opritten en verhardingen bij dijken.....	9
3.6	Bomen	9
3.7	Beplanting	9
3.8	Agrarische gewassenschade.....	10
3.9	Verminderde bereikbaarheid/omrijdschade/overlast.....	10
3.10	Watercompensatie.....	10
3.11	Subsidies / beheerovereenkomsten	10
3.12	Deskundigenkostenvergoeding.....	10
3.13	Werkwijze in projecten.....	11

1 Inleiding

Bij de uitvoering van dijkverbeteringsplannen krijgt AGV te maken met grondeigenaren en grondgebruikers. Dijken liggen niet altijd op grond in eigendom van AGV. En als AGV grond in eigendom heeft, zijn de gronden vaak in gebruik gegeven aan huurders, pachters of erfpachters. In deze notitie wordt beschreven hoe AGV omgaat met de belangen van grondeigenaren en gebruikers tijdens de uitvoering van dijkverbeteringsprojecten. Daarvoor wordt eerst de relevante wet- en regelgeving toegelicht. Daarna worden een aantal richtlijnen gegeven voor veel voorkomende situaties, de zogenaamde praktijkrichtlijnen.

1.1 Doelstelling

Doelstelling van deze notitie is om medewerkers van Waternet de nodige kennis en informatie te verschaffen om afspraken te kunnen maken die in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving. En om een eenduidig beleid uit te dragen binnen verschillende projecten en zo te voldoen aan het gelijkheidsbeginsel.

2 Relevante wet- en regelgeving

2.1 De Waterwet

2.1.1 Het beperken van nadelige gevolgen (art 5.4 Waterwet)

Op grond van artikel 5.4 van de Waterwet is voor het aanleggen of wijzigen van een waterstaatswerk vereist dat AGV als beheerder een projectplan vaststelt. Er is sprake van wijziging van een waterstaatswerk indien het waterstaatswerk wijzigt qua vorm, afmeting of constructie. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de legger. Als het waterstaatswerk niet in de legger is opgenomen, gelden de bepalingen van artikel 1.2 van de keur. Voor gevallen waar blijkt dat de leggegevens evidente fouten bevatten (de oorspronkelijke dijk heeft nooit gelegen op de locatie die de legger aangeeft) wordt aanbevolen overleg te plegen met de afdeling Juridische Zaken.

Een dijkverbeteringsplan is een projectplan in de zin van artikel 5.4 van de Waterwet. Volgens de Waterwet bevat een projectplan een omschrijving van het werk zelf, de wijze van uitvoering en een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk. Het gaat om het inpassen van het plan in de omgeving. Alles waar het plan negatieve invloed op kan hebben moet worden benoemd. Daaronder vallen ook de nadelige gevolgen voor grondeigenaren en grondgebruikers. Vervolgens moet worden beschreven op welke manier die nadelige gevolgen kunnen worden beperkt. Het gaat daarbij zowel om tijdelijk gevolgen die de uitvoering met zich meebrengt, zoals hinder en bereikbaarheid, als om permanente gevolgen, zoals het verlies aan bruikbare grond. Tijdelijke overlast kan bijvoorbeeld worden beperkt door omleidroutes en informatieverschaffing over de uitvoering van de werkzaamheden. Permanente nadelige gevolgen moeten zoveel mogelijk in het ontwerp zelf worden voorkomen. Als permanente nadelige gevolgen niet voorkomen kunnen worden, kan eventueel een financiële compensatie worden aangeboden.

Het voorkomen en beperken van nadelige gevolgen in de zin van artikel 5.4 lid 2 Waterwet ligt ten grondslag aan de richtlijnen medegebruik. Uitgangspunt is dat het perceel zoveel mogelijk wordt hersteld in de oude staat. Bijvoorbeeld worden de hekken teruggeplaatst of een tuinpad opnieuw bestraat. Wanneer werkzaamheden tot permanente nadelige gevolgen leiden, zal een financiële vergoeding worden aangeboden. Bijvoorbeeld als een teensloot wordt verplaatst of de watergang wordt verbreed waardoor de eigenaar (bruikbare) grond verliest.

2.1.2 Schadevergoeding (art. 7.14 Waterwet)

Onevenredig nadeel ten gevolge van een dijkverbetering komt in bepaalde gevallen voor vergoeding in aanmerking. Artikel 7.14 lid 1 van de Waterwet bepaalt dat:

Aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, wordt op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd.

Niet ieder nadeel dat door de uitvoering van een dijkverbeteringsplan ontstaat, hoeft te worden gecompenseerd. Het moet gaan om onevenredige schade die uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico. Vooral schade als gevolg van een overheidshandelen dat voorzienbaar is geweest, valt onder het normaal maatschappelijk risico. De ophoging van een waterkering, bijvoorbeeld, is voorzienbaar dus valt deze schade onder het normaal maatschappelijk risico. Schade die daarmee samenhangt zoals omrijdschade of overlast komen daarom niet direct voor vergoeding in aanmerking. Maar onevenredige schade door bijvoorbeeld een slootverlegging komt wel voor vergoeding in aanmerking.

In de Verordening Schadevergoeding AGV is nader uitgewerkt in welke gevallen door AGV een schadevergoeding op grond van artikel 7.14 van de Waterwet wordt toegekend en welke procedure daarbij wordt gevolgd. Om schade vergoed te krijgen moet de betrokkene zelf een verzoek indienen.

De bestaande praktijk van AGV is dat bij een dijkverbetering aan grondeigenaren op voorhand compensatie in geld of natura wordt aangeboden en op deze manier wordt geprobeerd om minnelijk overeenstemming te bereiken. Dit gebeurt in het kader van artikel 5.4 Waterwet (beperken nadelige gevolgen project). Het gaat dan om schade waarvan op voorhand duidelijk is dat die zal ontstaan en waarvan duidelijk is dat deze voor vergoeding in aanmerking komt. Bijvoorbeeld bij het verleggen van de teensloot of bij het verbreden van een watergang op grond van een derde is op voorhand al duidelijk dat de eigenaar bruikbare grond verliest en daarvoor gecompenseerd moet worden. In deze richtlijnen wordt een overzicht gegeven van de meest voorkomende schadegevallen en de manier waarop deze schade wordt gecompenseerd. Voor overige schade moet de betrokkene zelf een beroep doen op de Verordening Schadevergoeding AGV.

Normaal gesproken zal Waternet alle nadelige gevolgen van een project in kaart hebben en compenseren binnen het project. Het komt daardoor weinig voor dat na afloop van het project een verzoek om schadevergoeding wordt gedaan. De Verordening Schadevergoeding AGV vormt in feite een vangnet achteraf voor onvoorziene schade of voor mensen die vinden dat ze binnen het project te weinig zijn gecompenseerd.

2.1.3 Gedoogplichten

De waterwet biedt de mogelijkheid om het werk uit te voeren ook als de grondeigenaar of gebruiker niet bereid is om medewerking te verlenen.

Voor de uitvoering van dijkverbeteringsplannen zijn de volgende gedoogplichten van belang:

- Gedoogplicht voor onderzoek en daarmee verband houdende werkzaamheden (art 5.21 Waterwet). Voordat een dijkverbetering uitgevoerd kan worden, moeten er vaak onderzoeken worden verricht, zoals grondonderzoeken. Deze gedoogplicht is bedoeld voor meer ingrijpende onderzoeken waarbij bijvoorbeeld gegraven moet worden of meetmiddelen moeten worden aangebracht.

- Gedoogplicht voor aanleg of wijziging van waterstaatwerken (art. 5.24 Waterwet). Met deze gedoogplicht kan worden afgedwongen dat de werkzaamheden in het kader van een dijkverbeteringsplan op grond van derden kunnen worden uitgevoerd.

2.1.3.1 Beschikking

Beide gedoogplichten worden opgelegd bij beschikking (een besluit t.a.v. één belanghebbende), minimaal twee weken voor aanvang van het onderzoek, met uitzondering van spoedeisende gevallen. Op de beschikking zijn de regels van hoofdstuk 4 van de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing.

De werkwijze is als volgt:

- Er wordt een concept beschikking voorgelegd aan het dagelijks bestuur. Deze wordt vervolgens verstuurd aan de rechthebbende.
- De rechthebbende krijgt de kans om mondeling of schriftelijk een zienswijze in te dienen over de concept beschikking.
- Daarna wordt de definitieve beschikking aan het bestuur voorgelegd die vervolgens naar de rechthebbende wordt verzonden.
- Vervolgens staan voor de rechthebbende de rechtsmiddelen open van de algemene wet bestuursrecht. Dat betekent dat de betrokkene de mogelijkheid heeft om in bezwaar en vervolgens in beroep te gaan. Het indienen van bezwaar of beroep schorst het besluit niet. Dat betekent dat de werkzaamheden direct uitgevoerd kunnen worden. Als de betrokkene dit wil tegenhouden kan deze om een voorlopige voorziening vragen bij de rechter.

2.1.3.2 Het evenredigheidsbeginsel

Bij het opleggen van één van beide gedoogplichten is het evenredigheidsbeginsel van toepassing. Dat wil zeggen dat het moet gaan om onderzoek of werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor de taakuitoefening van de beheerder.

Wat betreft de gedoogplicht voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk (artikel 5.24 Waterwet) geldt dat de gedoogplicht alleen kan worden opgelegd als de belangen van de rechthebbende onteigening niet vorderen. Volgens de jurisprudentie is dat het geval bij verlies van meer dan 10% van de grond. Dit zal bij een dijkverbetering niet snel aan de orde zijn omdat hooguit een sloot wordt verplaatst.

Het evenredigheidsbeginsel brengt verder met zich mee dat deze verplichting alleen kan worden opgelegd als de rechthebbende geen toestemming verleent voor het onderzoek of het uitvoeren van de werkzaamheden. Een gedoogplicht kan dus pas worden opgelegd als na overleg met de rechthebbende geen overeenstemming is bereikt over de uitvoering van de werkzaamheden. Uit wetgeving en jurisprudentie blijkt niet hoe ver die onderhandelingsplicht moet gaan. Omdat het opleggen van de gedoogplicht een minder ingrijpend middel is dan onteigening hoeft de onderhandelingsplicht in ieder geval niet verder te gaan dan bij onteigening. Bij onteigening is vereist dat er minimaal een aanbod is gedaan. Het minimale vereiste waar de

onderhandelingsplicht aan moet voldoen voordat een gedoogplicht kan worden opgelegd is als volgt:

- Er moet minimaal één gesprek zijn gevoerd met de rechthebbende (of er moeten genoeg mogelijkheden voor een gesprek zijn aangeboden).
- Er moet een schriftelijk aanbod zijn gedaan.

Hierbij nog enkele aandachtspunten:

- Alleen schade die niet anderszins is vergoed komt voor vergoeding in aanmerking. Als er een financiële compensatie is aangeboden wordt niet eveneens een compensatie in natura aangeboden.
- Het is niet verplicht om een volledige schadeloosstelling uit te keren bij het opleggen van een gedoogplicht (bij onteigening is dat wel het geval)
- Er mag bij het uitkeren van schadevergoeding geen sprake zijn van verrijking of staatsteun. De vergoeding van de schade mag daarom niet hoger zijn dan de werkelijk geleden schade. Dit geldt ook voor de vergoeding in natura. Oude zaken mogen bijvoorbeeld niet worden vervangen voor nieuwe.

2.2 Regelgeving en beleid AGV voor het watersysteem

2.2.1 De Keur

De belangrijkste verordening voor het watersysteem is De Keur AGV 2011 met het bijbehorende Keurbesluit Vrijstellingen en beleidsregels. De Keur bevat regels ter bescherming van waterkeringen. Bepaalde handelingen zijn slechts toegestaan indien door AGV een watervergunning is verleend zoals het graven in de dijk, planten van bomen, struiken of afrasteringen, het aanleggen van tuinen, etc. In het Keurbesluit Vrijstellingen staat beschreven onder welke voorwaarden bepaalde activiteiten zijn toegestaan zonder dat een keurvergunning nodig is.

Bij de uitvoering van dijkverbeteringen kan de beheerder zaken tegenkomen die zonder vergunning op de dijk staan. Alle zaken die in strijd met de bepalingen van de keur op de dijk staan en niet zijn vergund, worden niet door AGV teruggeplaatst.

2.2.2 Beleidsuitgangspunten Onroerende Zaken AGV

In de Beleidsuitgangspunten Onroerende Zaken AGV staat op hoofdlijnen hoe AGV omgaat met aankoop, verkoop en beheer van onroerende zaken. In de Praktijkrichtlijnen Onroerende zaken wordt een praktische uitwerking gegeven van de beleidsuitgangspunten.

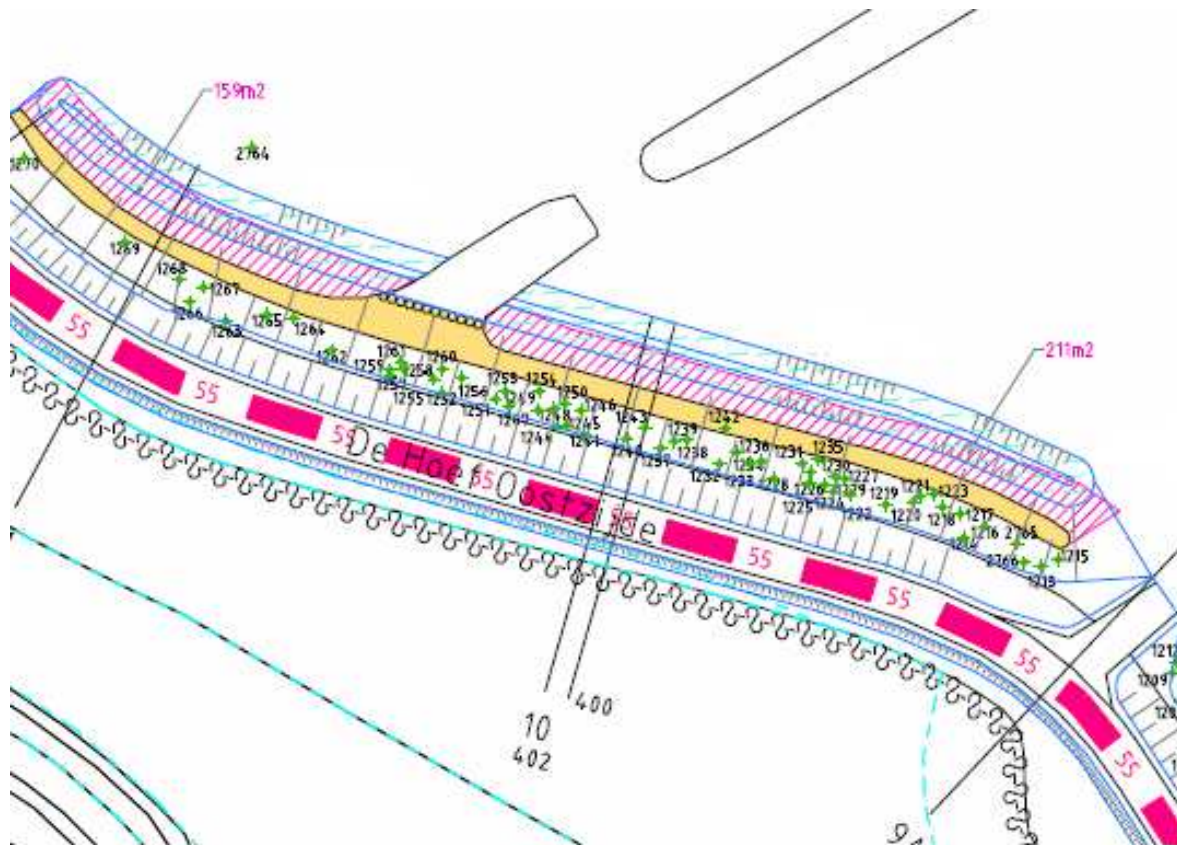
Volgens de beleidsuitgangspunten worden primaire en secundaire waterkeringen niet actief aangekocht. Volgens de praktijkrichtlijnen wordt hierop wordt alleen een uitzondering gemaakt in de situatie dat door het uitvoeren van de dijkverbetering een onduidelijke eigendomsgrens zou ontstaan. Dit kan het geval zijn als AGV eigenaar is van de waterkering terwijl de verbetering op aanliggend particulier terrein plaatsvindt. In dit geval ligt het voor de hand dat de grond van de aangrenzende eigenaar wordt aangekocht zodat AGV ook na de verbetering eigenaar is van de gehele dijk.

3 Praktijkrichtlijnen

Voor alle zaken op of langs de dijk geldt dat deze alleen worden teruggeplaatst indien dit in overeenstemming is met de keur of als er een Watervergunning is verleend.

3.1 Sloten

Als een teensloot wordt verplaatst is er vaak sprake van waardevermindering van de grond. Als er sprake is van permanente schade wordt er een financiële vergoeding uitgekeerd. Het gaat om een volledige schadeloosstelling (o.b.v. onteigeningswet en jurisprudentie) waarbij niet alleen vermogensschade maar ook eventuele inkomensschade wordt vergoed. De vergoeding wordt bepaald op basis van een onafhankelijke taxatie. De taxateur stelt een bedrag vast per vierkante meter. AGV berekent aan de hand van het dijkverbeteringsplan het precieze aantal vierkante meters.

De oppervlakte wordt berekend vanaf midden oude sloot tot midden nieuwe sloot.

Als een sloot wordt gedempt die dienst doet als erfafscheiding dan kan een vervangend standaard hekwerk (houten palen met schapengaas) worden aangeboden.

3.2 Bruggen, dammen, inlaten en stuwen

Bestaande waterhuishoudkundige voorzieningen zoals een stuw of inlaat kunnen worden verhoogd, verlengd of anderszins aangepast. Indien de voorziening wordt aangelegd op grond in eigendom van derden en in het belang is van particulieren, is de eigenaar zelf verantwoordelijk voor het onderhoud en eventueel toekomstige vervanging. Als de voorziening tevens of geheel in het belang is van AGV kunnen er nadere afspraken worden gemaakt over wie verantwoordelijk is voor het toekomstige onderhoud.

3.3 Uitkomende grond

De uitkomende grond wordt verwerkt in het project. Als de grond niet nodig is voor het project en de eigenaar de grond wil gebruiken wordt de grond afgevoerd naar een door de betrokkene aan te wijzen plaats maximaal 500 meter van het projectgebied, op voorwaarde dat deze plaats goed bereikbaar is. De betrokkene dient de grond zelf te verwerken en zorg te dragen voor de benodigde vergunningen.

3.4 Hekwerken, afrasteringen, steigers, vlonders en andere zaken

- Hekwerken, afrasteringen, steigers en overige zaken binnen het werkgebied worden indien nodig tijdelijk verwijderd, op het perceel van de eigenaar opgeslagen en na de werkzaamheden teruggeplaatst met inachtneming van de volgende aandachtspunten:
- Zaken die in strijd met de bepalingen van de keur op de dijk staan en niet zijn vergund, worden niet door AGV teruggeplaatst.
- Als een bepaalde zaak zonder de uitvoering van het dijkverbeteringsplan nog geruime tijd zijn functie had kunnen vervullen, neemt AGV de materiaalkosten voor zijn rekening. Het gaat om noodzakelijke aanpassingen om de zaak weer aan zijn functie te laten voldoen.
- Als het terugplaatsen van zaken niet mogelijk is omdat het materiaal aan vervanging toe is, wordt voorafgaand aan de uitvoering samen met de eigenaar een verdeelsleutel vastgelegd voor de vervangingskosten.
- Kostbare constructies op of langs de dijk (bijv. onderheide hekwerken) die niet gemakkelijk te verwijderen en terug te plaatsen zijn door de technische uitvoering en omvang zullen niet zonder meer op kosten van waternet worden verwijderd en teruggeplaatst. Per geval wordt voorafgaand aan de uitvoering samen met de eigenaar een verdeelsleutel voor de kosten vastgesteld.
- AGV kan binnen een project besluiten afrasteringen (palen met schapengaas) geheel te vernieuwen indien dat kostenefficiënter is.

3.5 Opritten en verhardingen bij dijken

De afmetingen en het verhardingsmateriaal van opritten en bestratingen en toegangspaden worden zoveel mogelijk hersteld in de oude staat. De helling van de oprit wordt aangepast over een lengte als redelijkerwijs noodzakelijk is, mede gelet op de gebruiksfunctie van de oprit. De bestaande helling van de oprit is daarbij het uitgangspunt.

Voor de bestrating is terugplaatsen van het bestaande materiaal het uitgangspunt. Als terugplaatsen niet mogelijk is omdat het materiaal aan vervanging toe is, komen de materiaalkosten voor rekening van de eigenaar.

Als een bestrating zonder de uitvoering van het dijkverbeteringsplan nog geruime tijd zijn functie had kunnen vervullen neemt AGV de materiaalkosten voor zijn rekening. Het gaat om noodzakelijke aanpassingen die nodig zijn om de zaak weer aan zijn functie te laten voldoen.

Delen die voor de dijkverbetering geasfalteerd waren worden opnieuw geasfalteerd. AGV zorgt ervoor dat het nieuwe asfalt goed wordt aangeheeld op het bestaande asfalt.

3.6 Bomen

Uitgangspunt is zoveel mogelijk bomen te behouden in het gebied ten behoeve van de LNC-waarden en eventueel als verplichting uit de boswet of kapvergunning van de gemeente. Er worden daarom zoveel mogelijk bomen terug geplant op veilige afstand van de waterkering. Voor te kappen bomen wordt aan de grondeigenaar vervangende jonge aanplant aangeboden. Wat betreft de soort is de te kappen boom het uitgangspunt. In overleg met de grondeigenaar is een andere boomsoort mogelijk. Als er geen plaats is voor een nieuwe boom wordt er geen financiële compensatie aangeboden aan de grondeigenaar.

3.7 Beplanting

Indien voor uitvoeren van een dijkverbeteringsplan tuinbeplanting moet worden verwijderd, wordt aan de grondeigenaar een financiële tegemoetkoming aangeboden. Het gaat dus niet om een volledige schadevergoeding. De tegemoetkoming is gebaseerd op de kosten van de vervangende jonge aanplant binnen het werkgebied. De vergoeding kan worden bepaald door een hovenier die de beplanting binnen het werkgebied inventariseert en taxeert.

Eventuele kosten voor het opnieuw aanplanten, door de eigenaar zelf of een hovenier, worden niet vergoed. Door AGV worden geen planten verplant of teruggeplant als onderdeel van het project. Het staat de eigenaar daarnaast vrij zelf tuinbeplantingen te verplaatsen uit het werkgebied, voor de hoogte van de vergoeding maakt dit niet uit¹.

¹ Let op: voor het hebben van een tuin nabij de dijk kan een Watervergunning vereist zijn.

3.8 Agrarische gewassenschade

Agrarische gewassenschade als gevolg van de werkzaamheden wordt gecompenseerd volgens de normbedragen per vierkante meter van de LTO en Gasunie. Entreegeld of andere vergoedingen worden niet toegekend.

Bij de berekening van de gewassenschade wordt uitgegaan van het gehele werkgebied, inclusief eventuele werkstroken.

3.9 Verminderde bereikbaarheid/omrijdschade/overlast

Wat betreft deze vormen van nadeel geldt dat AGV probeert door middel van het treffen van maatregelen het nadeel te beperken. Bijvoorbeeld door middel van tijdelijke bebording, fasering van de werkzaamheden, afspraken met bedrijven over de bereikbaarheid voor toeleveranciers en klanten en afspraken met hulpdiensten.

Indien een grondeigenaar van mening is dat desondanks sprake is van onevenredig nadeel, kan een beroep worden gedaan op de Verordening Schadevergoeding AGV. Deze vormen van nadeel worden niet op voorhand financieel gecompenseerd.

3.10 Watercompensatie

Toename van wateroppervlakte op een perceel door de aanleg of verbreding van wateren waaronder dijksloten door AGV kan in beginsel niet op een later moment worden opgevoerd als compensatie voor het dempen van water. Dit omdat de gerechtigde financieel gecompenseerd wordt voor de toename van de wateroppervlakte en de toename bevorderlijk is voor de waterhuishouding van het betreffende gebied.

3.11 Subsidies / beheerovereenkomsten

De uitvoering van een dijkverbeteringsplan kan tot gevolg hebben dat subsidies of vergoedingen op grond van (natuur)beheerovereenkomsten lager worden vastgesteld. Per geval wordt beoordeeld in hoeverre hiervoor een compensatie passend is en zo ja, of de compensatie op voorhand kan worden voldaan dan wel de grondeigenaar een beroep op Verordening Schadevergoeding AGV moet doen.

3.12 Deskundigenkostenvergoeding

Er worden in principe geen deskundigenkosten vergoed. De afspraken worden direct met de eigenaar gemaakt zonder tussenkomst van deskundigen. Als er daadwerkelijk een deskundige wordt ingeschakeld voor bemiddeling, bijvoorbeeld bij grondaankoop, dan kunnen eventueel de deskundigenkosten worden vergoed. Het moet dan wel gaan om een onafhankelijke deskundige en de vergoeding wordt vooraf bepaald op basis van een offerte.

3.13 Werkwijze in projecten

Afspraken over de uitvoering van dijkverbeteringsplannen worden in een overeenkomst vastgelegd, volgens het standaard format van AGV. De grondeigenaar verleent hiermee toestemming aan AGV de werkzaamheden op zijn grond uit te voeren, met inachtneming van de in de overeenkomst opgenomen afspraken. De werkwijze is als volgt:

- AGV richt zich in principe tot de grondeigenaren binnen het werkgebied, ook als een perceel wordt gebruikt door huurders of pachters. Tenzij de eigenaar schriftelijk toestemming verleent om de afspraken direct met de gebruiker van de grond te maken.
- Nadat het dijkverbeteringsplan is vastgesteld, worden de afspraken met grondeigenaren ingepland.
- Aan de hand van het dijkverbeteringsplan en (voor zover van toepassing) de grondtaxaties en het herplantplan wordt op voorhand de overeenkomst ingevuld.
- Vervolgens wordt een afspraak gemaakt met de grondeigenaren in het werkgebied om ter plaatse de overeenkomst door te nemen. In de overeenkomst is ruimte om specifieke, perceelsgebonden afspraken op te nemen.
- Indien de overeenkomst tijdens het overleg geheel kan worden ingevuld en de grondeigenaar akkoord is met de inhoud daarvan, kan de grondeigenaar de overeenkomst ter plaatse ondertekenen. Indien de overeenkomst niet tijdens het overleg compleet kan worden ingevuld, wordt die later toegezonden aan de grondeigenaar.
- Nadat de grondeigenaar de overeenkomst heeft ondertekend wordt de overeenkomst door de projectleider voor akkoord ondertekend, waarna de grondeigenaar één ondertekend exemplaar retour ontvangt.
- Na afronding van de werkzaamheden vindt een oplevering plaats, waarbij met de grondeigenaar wordt nagelopen of de werkzaamheden conform de gemaakte afspraken zijn uitgevoerd.
- De financiële compensatie wordt uitgekeerd na de oplevering.

Indien met de grondeigenaar geen overeenstemming wordt bereikt, wordt een gedoogplicht als bedoeld in artikel 5.24 Waterwet opgelegd (zie 2.1.3).